

פרק שמשני

בhem ונטמת hem בם אל תקרה ונטמת hem אלא
ונטמת hem, הורי כי לא amo רק עבירה
נטמת hem לבו של adam, ואמר כי הטמת hem
זהה מצד עבירה כי מפני שעבר המצאות אשר
ראוי לאדם מצד אשר נפשו נפש אלה היה כמו
שאמרנו, ולכן העבירה מטמת hem לבו של
אדם אבל אין זה מצד הטבע של השרצים.

ואם כי האמת שכל הדברים האסורים
מולדים מזג רע אין זה טעם האסור,
רק כי מה שאסורה התורה אותו בזה נראה
כי הם דברים יש בהם שני ויזעים מכל
שאר המאכלים שהם טהורם, ובשביל השני
שבהם ימשך אחריהםطبع זר משונה גם כן
וכמו שתכתבו זה גם כן לעלה, אבל אין
זה טעם באיסור והיתר שאם כן היתה התורה
ספר רפואי או ספר הטבע. וכאשר השיב
רבי יוחנן בן זכאי לגוי כי מצות פרה אדומה
על דרך זה והוא כמו פעולות הטבע או
סגוליה מן הסגולות אמר לו להז דתינו
בקנה לומר לו כי מצות התורה על דרך זה,
אבל אנו שננו יודעים כי אין מצות התורה
על דרך זה אם כן מה אתה אומר לנו, והשיב
חיכם שאין המת מתמא ואין המים מטהרים,
פירוש כי אין בטבע שהייה המת מתמא או
שהיו המים מטהרים, שאין כאן דבר טבעי
במצווה זאת רק גוזרת אי אתה רשאי
לעבור עליה.

והפרוש הוא כי הכל מצד הסדר נתן
השם יתברך לנו מצוה שכלייה
מתחייב כן, ובשביל כך המת מתמא את
האדם והמים מטהרים והכל מתחייב ההכמה
היא התורה נתן השם יתברך לאדם, אבל

התברך לך כי התורה היא צורף וזוכהנפש
האדם. ובמדרש (במדבר ר' יט, ח)
שאל גוי אחד את ר' יוחנן בן זכאי אילן
ועבדיה דאמון עבדין נראים כמו כשיים,
אתם מביאים פרה ושורפים אותה וכותשין
אוותך וגוטלין את אפרה ואחד מכמם מטמא
למת מזין עליו שנים ושלשה טיפין ואחרם
אומרים לו טהרות, אמר לו נכנס בר רוח
חזקית מימיך אמר לו לא, ראיתי אדם שנכנסה
בר רוח תזוזית אמר לו הן, אמר לו ומה אתה
urosim אמר לו מביאים עיקרים ומעשנין
תחתיו ומרביצין עליה מים והוא בורחת,
אמר לו ישמעו אוניך מה שאתה מוציא מפיך
בר רוח זהה רוח טומאה דכתיב וגם אתה
הגבאים ורוח הטומאה עבידך מן הארץ (זכריה
יג, ב) מזין עליו והוא בורה, לאחר שיצא
אמר לו תלמידיו להז דתית בקנה לנו מה
אתה אומר אמר להם חייכם לא המת מטמא
ולא המים מטהרים אלא אמר הקב"ה קה
חקקתי גזירה גזרתי אי אתה רשאי לעבור
גזרותי דכתיב ואת חקת התורה (במדבר יט,
ט, ע"ב).

הנה ובו יוחנן בן זכאי השיב לגוי כי מצות
ה תורה הם תועלת עצם על דרך זה
שאמר כי פרה אדומה היא מעברת רוח
טומאה, כמו שהשיבו קצת בני אדם כי
ה תורה אסורה מאכלות האסורים מפני שהם
מולדים מזג רע, וכן נתנו טעם ברם ובחלב
שכלם הם מולדים מזג רע, וכל הרוברים
ה אלו אין בהם ממש לעניין אסור שלהם.
ובפרק אמר להם המונה (יום לט, א) ונטמת hem
בם (ויקרא יא, מג) תנא רבי ישמעאל עבירה
מטמת hem לבו של adam שנאמר אל המתמא

הוּא בזְדֹאי האמת, וַיָּנִיחוּ טעם באיסור החלב שהוא מולדץ מגז רע וכן בדם ומכל שכן בשקצים ובעויפות הטמאות בכלם נתנו טעם על פי הטבע, וכך לא היה ההלכה ספר מספרי הרפואות או ספר הטבע, חס ושלום לומר כך. ואם היה הדבר כמו שאמרו הם הרי אמרו בפרק קמא דחולין (י. א) ובתים מלאים כל טוב (דברים י. יא) אמר רבי ירמיה אמר רב כותלי דחויזי החיר להם, ואם שורש האסור בשבייל מגז רע האסור להיין הלן, וכן חלב אם מגז רע אם כן בן פקווע למה חלבו מותר כדאיתא בפרק גיד הנשה (חולין י. א) מה טעם בהז, וכן אם אסור השחיטה שלא נחקרו למה התיר ההלכה בן פקווע בלי שחיטה, רק אין ראוי לומר כך.

ואף אמנים כי האמת הוא כי כל אלו יש בהם מגז רע וודבר זה ימשך בזדיין כמה שיש בהם שני רע גם כן, אבל אין זה עיקור טעם המצויה רק שאינם ראויים לאדם כפי הסדר אשר סדר השם יתברך לך הרוחיקה אותן ולפעמים לא הרוחיקם ההלכה, וזה אשר הבטיח השם יתברך ואכלת את כל העמיט (דברים י. ט) לא היה ראוי הרוחיקה מצד שעטה ראוי שהיא מקוים ובתים מלאים כל טוב ולפיכך לא הרוחיקה ההלכה דברים אלו, וכן מה התורה אסורה כאשר היה ראוי לאסור לפי הסדר השפלי כך ההלכה וההלכה אותו כאשר הוא להחריר, והכל לפיascal אשר ראוי שהיא בו הנוגת האדם. וזה אמרם ז"ל (ילקוש קירושים, רמו תרכז) לא יאמר אדם אי אפשר בבשר חזיר אי אפשר בדבר פלוני אלא אפשר ומה עשה שאבי שבשימים גוז עלי, הוו זו בזה שאין לומר כי ההלכה טבעית שאם הייתה טבעית לא הייתה בה קובל שכיר אלהי על דבר שהוא טبعי, וכך יאמר אפשר מצד הטבע רק השם יתברך גוז עלי בחכמו מה שאין ראוי אל האדם ומיזוח בו נפשו.

ואם יאמר האדם למה נותן הסדר השכלי שיעשה האדם אלו המצוות, בזדיין

שחייב השכלי שכן יקח לטהרות אבל אין דבר טبعי רק הכל שבל אלהי, ועל האדם הוא חוק וגוזה כאשר אין עומד על טעם המצויה שהוא שבל אלהי, וכך הם כל המצוות שהם שבל אלהי ולא שבל אדם.

ולפיכך האדם אשר יש לו נפש אלהית והוא עומדת בחומר על ידי מצוות השכליות האלהיות כאשר הוא דבק בהם ועשה אותן הוא דבק בו יתברך ומוציאים את גפו מן הטבע, וכי שלא ידע טעם המצויה הלא כאשר הוא עושה המצויה ודבק במצויה שהוא השכלי אלהי נדבק בו יתברך, והבן הרברים האלו ודי בה.

ש'יה' דבר זה טבעי דבר זה אינו רק כי כך הסדר של ח' יתברך לאדם בחכמו ומצד החוק שהוא שייך לאדם המתמא והמים מטהרים. ומפני כך אין להזכיר אחר זה כי עמורק עמוק מייצאנו, כי אין התורה טבעית, שאליו היה ההלכה טבעית היה זה קשה מה עניין הטומאה והטהרה, אבל אין זה דבר טבעי כלל רק הוא סדר שכלי. ואם כי איןנו יודע ואינו מבין עניין החוק הזה, הלא ההלכה לא נתנה רק לצורף הבריות והציוויל הזה הוא לא ידע רק כאשר מעשייהם אחר הסדר ההשלמי מה שרואין לו ובזה מעשייהם כמו שרואין לפוי השכלי והוא צירוף וזהן נפשו מן הטבעי כמו שהבהיר, כי התורה היא סדר השכלי אשר ראוי לאדם במה שהוא אדם, ועל ידי המצוות דבק בשכלי ועל ידי זה דבק בו יתברך וזהו רכתייב (במדבר יט. ב) זאת חקוק התורה וגוי.

ובבר אמרנו שאף אם אין ידוע לנו טעם וסבה של כל דבר ודבר שנמצא באדם למה הואvr, מכל מקום ידוע לנו שאין דבר אחד לבטלה, וכך סדר השם יתברך בחכמו כל הנבראים עליונים ותחתונים, וכן עניין המצוות למה הם כך בזדיין ידועו שכן נזון הסדר שסדר השם יתברך ההלכה וכך מתחייב ממנה, וכך אין לשאול על טעם המצוות למה הםvr, כיvr גוז השם יתברך הסדר לפי ככמתו ואין דבר אחד לבטלה וכן חקוק השם יתברך, והאדם העושה והשומר הסדר הזה אשר סדר השם יתברך דבר זה צירוף וזהן נפש האדם, כי על ידי עשיית המצוות שהם דבק בו יתברך, והועבר על המצוות הוא יוצא מן הסדר השכלי שסדר השם יתברך וכל אשר יוצא מן הסדר מביא לו זה האבור הנפש לגמרי.

ולפיכך כל מי שנזון במצוות טעם על פי הטבע לומר כי לך אסורה תורה חזיר מפני שהוא מולדץ בגוף מגז רע וכן

מצוות שנגדע טעםם כמו מצוות צדקה ותפלה ומצוות כבוד אב ואם וחרקמת גנבה וגזלה דבר זה יש לומר כי ראוי שהיא האדם מיזוח במעשים אלו כי הם ראויים לאדם, אבל המצוות שאין טעםם ידוע ונגלה הלא הם ידועים למשה ולשאר חכמים לפי מעלהם ומדריגתם עד שבל המצוות הם לפי סדר השכלי ראויים לאדם וכך הם מוכרים ומצרפים את נפשו עד שהוא צורפה וזוכה. והחביר לכך בירור הדברים מה שאמר כי לא המת מתמא והפרה מתהר טמאים, ככלומר שאין זה דבר טבעי למם שהוא מתמא ודבר טבעי למי הנדה שהוא מתהר, רק השם יתברך חקק וסדר לאדם מעשייו כפי מה